

Μακριά από τον νου, στο ιερότερο άκρο της καρδιάς, ακροπατούμε τρέμοντας. Το ένα μας πόδι πατάει στο ηλιοκαμένο χώμα, και το άλλο ψάχνει στα σκοτεινά, στον γκρεμό της αβύσσου, στη λάσπη της τυφλότητας. Όλοι έχουμε τις αγωνίες του Νίκου Καζαντζάκη. Οι τρεις καλλιτέχνιδες διαισθάνονται ψυχικά, η μία τη γέννηση, η άλλη την πορεία της ζωής και η τρίτη την ανάγκη να ξεθολώσουμε το είδωλο, να γίνει παρουσία. Στον αστικό ατομικισμό: ο ναρκισσισμός, η βιολογική γέννηση, η αναγέννηση του νου και της ψυχής, η νοσταλγία του θανάτου είναι τα φαινόμενα που χρειάζονται εξιχνίαση και εκείνα που απασχολούν ιδιαίτερα τις τρεις τους. Εξομολογήσεις και αντί-εξομολογήσεις, το εσωτερικό κενό, η απέχθεια για την εξουσία, η υπέρθεση της αυτοεξέτασης με την ασυνέπεια, η κοσμοαντίληψη τόσων παραιτημένων, η κοινωνική επιβίωση, ο μαρασμός της αίσθησης του παρελθόντος, ο φόβος των γερατειών και η ανδρόγυνη ουτοπία είναι μερικές από τις εφορμήσεις. Οι εικαστικές θέσεις για την εγκυμονούσα γυναίκα, για τη θεματοφύλακα της μνήμης της οικογένειας και την ευδιακρισία της γυναικείας εικόνας, που επιτελείται ζωγραφικά μεν αλλά με την εισαγωγή μιας καινούργιας λειτουργίας, της νοσταλγικής κινηματογραφικής ανάμνησης. Η έκθεση αυτή μιλάει για εκείνη τη φλόγα που είναι η ψυχή του ανθρώπου, που δεν στέκεται, δεν μπορεί να καεί, και κανένας δεν μπορεί να τη σβήσει, όπως υποστηρίζει μαχόμενος ο Καζαντζάκης. Η Αφροδίτη Γκρίζη αναγεννά την ύπαρξη, η Ειρήνη Μνατσακανιάν δεν ξεχνά τι υπάρχει και η Άννα-Μαρία Σμυρνάκη εισβάλλει στον φίλαυτο εαυτό της συνύπαρξης. Η μνήμη της ύπαρξης μας κατέχει! Η Αφροδίτη προσφέρει, η Ειρήνη κυριαρχείται και η Άννα-Μαρία χαρτογραφείται στη χωρικότητα της μνήμης.

Οι τρεις καλλιτέχνιδες είναι θαρραλέες, με το θάρρος τους—μια ιδιότητα του ατομικού εγώ— να προτείνει τον άνθρωπο ως ύπαρξη θετική και καταφατική που σημαίνει πως τον θεωρεί άξιο λόγου να υπάρχει μακριά από εκείνες τις δυνάμεις που επιμένουν να τον αφανίσουν: η λήθη, η ταπείνωση, η σειρότητα. Καταφάσκουν επαναδιατυπώνοντας την ανθρώπινη αρχή που θα κάνει κάθε άτομο να μετέχει στη δύναμη του όντος. Σ' αυτή τη συνομιλία οι καλλιτέχνιδες απολαμβάνουν το θάρρος της υπάρξεως, που εκπορεύεται από τα έργα τους ως ενέργεια ζωής. Στο ένα και μοναδικό θάρρος υπάρχουν δυο όψεις: η μια αφορά τη διακριτική ανθρώπινη υποκειμενικότητα της εξατομικευμένης μας οντότητας και η δεύτερη τη συμμετοχικότητά μας στην κοινότητα που ανήκουμε. Με συνειδητοποιημένο θάρρος, η ένταση των ευρημάτων παραδείγματος χάρη από την Ειρήνη Μνατσακανιάν συμπορεύεται με την προσωπική εμπειρία έντονων συναισθημάτων. Επίσης ο ατομικισμός η πρώτη όψη του θάρρους, παραδείγματος χάρη θεμελιώνεται στην Άννα-Μαρία Σμυρνάκη στα ναρκισσιστικά αυτοπορτραίτα με το «εγώ» να είναι η ακραία απαίτηση του θάρρους. Η βαθιά συναισθηση της ευθύνης απέναντι στη δημιουργία, η αρχή της ενότητας με τους άλλους ως κτιστό ον που είμαστε, οδηγεί τον άνθρωπο στην ανθρωποποίησή του, με ανοιχτό τον νου και το σώμα, υποστηρίζει με το έργο της η Αφροδίτη Γκρίζη. Η άδολη συναναστροφή των καλλιτέχνιδων επιτελεί την πίστη της διακήρυξης του θάρρους να αποφασίσεις να υπάρχουν, να συνυπάρχεις στην ιερότερη άκρη της καρδιάς, εκεί που εκβάλλει ο ποταμός του φόβου, τη μεγάλη αορτή.

Το εμπνευσμένο Πάθος, αυτό που παρακινεί στο άλμα της ψυχής, το απολύτως δημιουργικό και ζωτικό, της ύπαρξη της ίδιας της ζωής, εντέλει στην ασάλευτη ζωή, θα το ταυτίσουμε με το θάρρος της υπάρξεως, όσο πιο ασάλευτη, αόρατη είναι η παρουσία σου τόσο η ύπαρξη ξετυλίγεται σε αέναη κίνηση ζωής. Το παράδοξο της ακινησίας και της κίνησης ξεκινά από μύχιες απορίες του πνεύματος για την πλοήγηση της εσωτερικότητας έναντι της εξωτερικότητας ή αντιστρόφως.

Χάρης Κοντοσφύρης
εικαστικός καλλιτέχνης
Φλώρινα 15/1/2015